

Szociális Munkások Magyarországi Egyesületének álláspontja a T/1620/7. számú módosító javaslattal kapcsolatban.

A Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló tervezet 2020. október 27-én Nacsa Lőrinc (KDNP), Zsigó Róbert (Fidesz) T/1620/7. számon módosító javaslatot nyújtott be. A módosító javaslat a nevelőszülőnél elhelyezett gyermek ellátására fordítható nevelési díj és ellátmány összevonását („nevelési ellátmány”) és emelését tartalmazza. A 2023. évre az összevont összeget átmeneti rendelkezéssel határozza meg a tervezet, ezt a 2024. évtől a költségvetési törvény tartalmazná.

A Magyarország által elfogadott és kihirdetett Gyermek Jogairól szóló Egyezmény és a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) szellemiségéből egyenesen következik, hogy a családjukból kikerült gyermekek védelme és a róluk való teljes körű gondoskodás megszervezése, az ehhez szükséges feltételek megteremtése egyértelműen az állam feladata. A jogszabályi környezetből megállapítható, hogy bármely formában is történjen meg ez a védelem és gondoskodás, e kötelezettségének a teljesítése érdekében az állam köteles olyan jogszabályi környezetet teremteni, amely alkalmas a kötelezettség teljesítésére.

Kritikus elemek

Mindenek előtt jelezni kell, hogy **a módosító javaslat ismételen nélkülözötte a nyílt társadalmi egyeztetést, a szakterületen dolgozók véleményét nem kérdezték meg.**

A nevelőszülői munkával és a nevelésbe vett gyermekek nevelési díjának és külön ellátmányának (együttesen ellátmány) legutóbbi szabályozása óta (2008) jelentős társadalmi és gazdasági változások történtek. 2008. január 1. és 2021. december 31. közötti időszakban KSH által mért infláció kumulatív értéke **53,22%**. 2022. szeptemberi adatok szerint a 2022. évre az infláció várható értéke 20,1% - a 2008-hoz viszonyított pénzromlás így meghaladhatja a 80%-ot! **A javaslatban meghatározott összegek – bár látszólag jelentős emelést jelentenek – valójában az ellátmány reálértékének megőrzésére sem alkalmasak.**

		Gyvt. 56. § (1)	Gyvt. 56. § (2) a	Gyvt. 56. § (2) b
Nevelési díj	Jelenlegi összeg	34 200 Ft	42 750 Ft	39 900 Ft
	Inflációval növelt összeg	52 037 Ft	65 501 Ft	61 135 Ft
Külön ellátmány	Jelenlegi összeg	8 714 Ft	10 687 Ft	9 975 Ft
	Inflációval növelt összeg	13 300 Ft	16 337 Ft	15 283 Ft
Együttes összeg	Jelenlegi összeg	42 914 Ft	53 437 Ft	49 875 Ft
	Inflációval növelt összeg ¹	65 337 Ft	81 838 Ft	76 418 Ft
	Tervezet összege	53 437 Ft	62 344 Ft	66 798 Ft

¹ 2022. január 1-ig számolt inflációval.

A Kormánynak az Egyezményben vállalt kötelezettségének eleget téve a nevelésbe vett gyermekekről való teljes körű gondoskodás keretein belül, az ellátmányt olyan szintre kell emelni, hogy a reálértékét visszanyerje, és a továbbiakban megőrizze. Ameddig az ellátmány reálértéke nem éri el a megalapításkor mértet, addig nem beszélhetünk ellátmányemelésről, legfeljebb korrekcióról. Nagyon fontos lenne az is, hogy **a gyermekek ellátmányának a rendezése együtt járjon a nevelőszülők fizetésének és egyéb juttatásainak a rendezésével, melyre vonatkozóan a módosító nem tesz javaslatot.**

A tervezet másik fontos kritikus pontja, hogy a Gyvt. 56. §-a jelenlegi formájában pontosan meghatározza az eltérő szükségletű gyermek fogalmát, a javaslat szerinti változtatás ezeket az egyértelműsítő szövegrészeket megszüntetné, ez pedig a jogalkalmazást tekintve jelentős nehézséget jelentene.

Megbecsülést a nevelőszülőknek (is)!

Fontos hangsúlyozni, hogy mára a nevelőszülői rendszer a működés képtelenség határára sodródott, a gyermekek ellátására megállapított összegekből a minimális feltételeket is alig lehet biztosítani. A napi feladatokon túl nem már jut a szórakozásra, művelődésre, sportra, rekreációra – ami a nevelőszülőt ugyanúgy megilletné, mint bármely más szülőt az országban. ne feledjük, a nevelőszülők a traumatizált, hátrányos helyzetű, különleges bánásmódot igénylő gyermekeket nevelnek, ami miatt ők is fokozott mentális megterhelésnek vannak kitéve! Egyre többen hagyják el a pályát vagy kényszerülnek arra, hogy a nem nevelőszülői feladatokat ellátó házastárs többletmunkát vagy akár külföldi munkát vállaljon. Ez nem felel meg annak az elvnek, hogy a nevelt gyermekek számára megfelelő családi mintát lehessen nyújtani.

A fentiek miatt a toborzó kampányok nem eredményesek, az elszegényedő régiókban növekszik a megélhetési nevelőszülők aránya, a jelenlegi nevelőszülők közösség elöregedett, csak a hivatástudatuk és a gyermekek iránt érzett elkötelezettségük tartja őket még (egy ideig) a pályán. A nevelőszülői hivatás egyáltalán nem vonzó a magasabb képzettségűek számára, holott ebben a szakmában is nagyon nagy szükség van a magasan képzett szakemberekre.

Mindenképpen támogatandó, hogy a kormányzat 16 év után emeli a nevelőszülői ellátmány összegét, ez ugyanakkor a rendszer problémáit nem oldja meg. Szükségesnek tartjuk a gyermekvédelmi ellátórendszer problémáiról a nyílt, szakemberek bevonásával történő konzultációt és a problémákra valós megoldást jelentő intézkedések megtételét.

Kecskemét, 2022. november 2.

Meleg Sándor
SzMME elnök